

De Weitens

De educatieve tuinderij is vernoemd naar de kleine weilandjes rond 1832, gelegen op oude dekzandruggen in het beeklandschap. Tussen mei en oktober is deze tuin een aantal dagen per week te bezichtigen. De ingang van het thee-terras ligt aan de Mg. Smetsstraat 14.

Mgr. Smetsstraat 29

In deze boerderij werd op 27 augustus 1867 Adrianus Smets geboren.

In 1892 werd hij priester gewijd, in 1922 werd hij titulair aartsbisschop van Gangra in Klein-Azië.

De beboste driehoek Past. Bolsiusstraat/Mgr. Smetsstraat is ook, net als de Berg, een gehucht geweest met een waterkuil. Hier staan nog enkele boerderijen, die vroeger deel uit maakten van het meest zuidelijke gehucht van Dommelen dat 'de Hei' heet.

**(Leo Compenpad, dit pad is vernoemd naar de verzetsstrijder Leo Compen (1915-2013). Vanwege zijn vele activiteiten in de Tweede Wereldoorlog kreeg hij diverse onderscheidingen. Zie verder de gedenkplaat.)*

Lage Heide

In deze nieuwbouwwijk heeft een aantal straten de naam gekregen van bekende, historische personen en families uit Dommelen. In 2016 is er een Boombank geplaatst aan het begin van het fietspad, initiatief van de wijkraad Dommelen met financiële steun van de Rabobank Clubkas Campagne en het Oranje Fonds.

Martinusschool

In de tuin van de pastorie komt in 1957 een nieuwe school te staan, de Martinusschool.

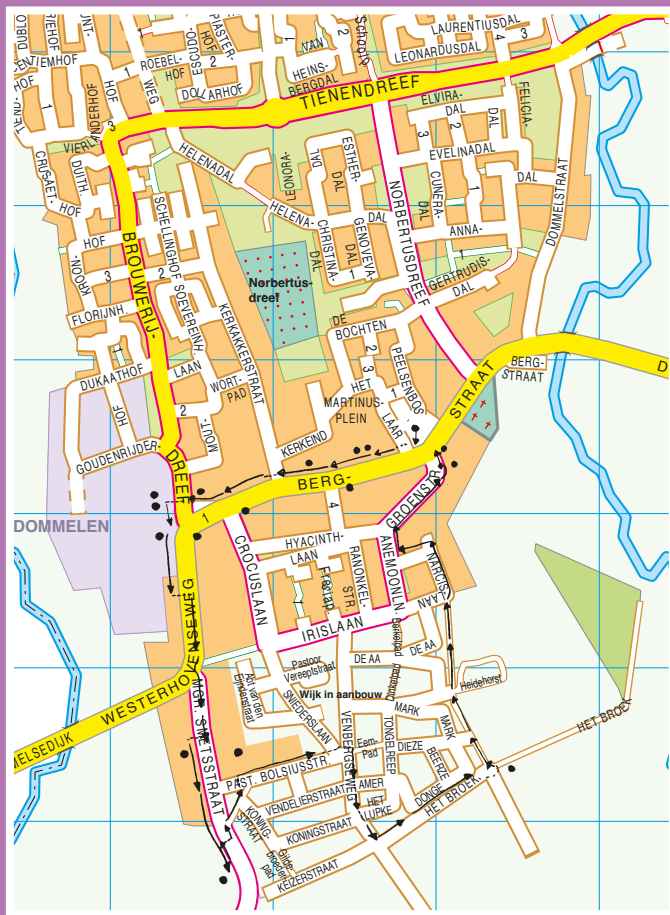
Gedichtentafel

Verspreid over de gemeente Valkenswaard staan op 26 plaatsen in de gemeente tafels met daarop twee gedichten over die bijzondere plaatsen.

Eén gedicht is van de plaatselijke dichter Frans Hoppenbrouwers, het andere is geschreven door een leerling van een van de Valkenswaardse scholen.

Valkenswaard

Wandelen in Dommelen:

“de Dommelsche Mozaïek Wandeling”

(1ste lus van de 8/vormige wandeling)

Op diverse plaatsen in Dommelen liggen mozaïek tegels, die de weg wijzen naar bijzondere (historische) plaatsen in deze kern van de gemeente Valkenswaard. De tegels zijn gemaakt door inwoners van Dommelen, op initiatief van de wijkraad. De tegels samen vormen een “8”, dwz. dat de wandeling bestaat uit twee afzonderlijk te lopen lussen van ieder ongeveer anderhalf uur. In deze brochure wordt een korte toelichting gegeven bij enkele van deze bijzondere plaatsen tijdens de eerste lus.

De Dorpspomp

In 1984 wordt het St. Martinusplein aangelegd in Dommelen, dat in de jaren '70 van de vorige eeuw verandert van een agrarische gemeente in een forensendorp. Op dat plein komt in 1987 de dorpspomp. Op het plein staat ook het beeld van de Pintewipper, een creatie van Wim Kappé.

Bergstraat 52

Deze villa wordt in 1913 gebouwd in opdracht van de Dommelse burgemeester C. Ploegmakers naar een ontwerp van Peter van der Velden uit Geldrop.

Begin jaren '50 wordt het pand verkocht aan René Smeets, de eerste directeur van de Eindhovense Academie voor Industriële Vormgeving (tegenwoordig Design Academy).

In 1963 bouwt hij aan de linkerkant van het huis een atelier. De schildering op de gevel is van zijn hand.

Bergstraat 54

Deze fabrikantenvilla die de naam 'den Dries' draagt, wordt in 1934 gebouwd in opdracht van Jan B.M. Snieders, een telg uit het Dommelse bierbrouwersgeslacht. Architect Phil Donders uit Eindhoven maakt het ontwerp in de typische stijl van die tijd.

Bergstraat 41

Ogenscheinlijk is dit een gewoon woonhuis, maar het pand is in 1894 gebouwd als boterfabriekje, met de naam 'De boterbloem'. Maar al in 1914 valt het doek voor het fabriekje. De gemeente Dommelen koopt dan het pand en verbouwt het tot dienstwoning voor de plaatselijke veldwachter.

Bergstraat 60

In dit pand is rechts nog de ingang te zien naar het vroegere postkantoor van Dommelen.

Bergstraat 67-69

In 1934 wordt vergunning aangevraagd voor de bouw van de eerste Dommelse kleuterschool met woning.

De plaatselijke aannemer Flip Schoormans maakt het ontwerp. Tot 1971 heeft de school dienst gedaan. Daarna wordt het gebouw, met typische Amsterdamse Schoolkenmerken, een winkel.

Bergstraat 71

Op 23 september 1876 legt burgemeester E. Keunen de eerste steen voor het eerste raadhuisje van de gemeente.

Als Dommelen in 1934 met Borkel en Schaft wordt samengevoegd met Valkenswaard, verliest het gebouw zijn functie, het wordt dan een woonhuis.

Brouwerijplein 84, Huize 'de Berg'

In 1929 laat brouwer Willem Snieders deze villa bouwen.

Een statige villa, naar een ontwerp van de plaatselijke architect P. Staals.

De brouwerij

De Dommelsche Bierbrouwerij bestaat formeel vanaf 1774, maar waarschijnlijk al langer. Het huidige brouwerijcomplex ontstond toen de weduwe A. Snieders-Heeren in 1895 het voormalige schoolgebouw naast haar pand kocht en liet slopen.

Ze bouwde er een woonhuis in eclectische stijl (Brouwerijplein 88). In 1897 verrees rechts daarvan een nieuwe brouwerij. Tal van verbouwingen en uitbreidingen zouden volgen in de loop der jaren.

Het beeldmerk van de brouwerij in mozaïek is van René Smeets.

Dit is het centrum van het oude gehucht 'de Berg', het vanouds belangrijkste gehucht van Dommelen. Het witte gebouw (Brouwerijplein 86), nu in gebruik bij de brouwerij, is in 1882 gebouwd als openbare school met onderwijzerswoning.

Westerhovenseweg 2

Al in de 18-de eeuw werd gesproken over het woonhuis met bijgebouwen waaronder een brouwerij. Omstreeks 1825 vond herbouw plaats van de boerderij en dorpscafé met brouwerij die rechtsachter het pand stond. Aan de gevel hangt nog een uithangbord met de oude naam van brouwerij: "Oranjeboom".